

TWEEËNTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR (Jaar B)

Eerste lezing: Uit het boek Deuteronomium, 4, 1-2, 6-8.

Mozes sprak tot het volk en zei: Luister dan, Israël, naar de voorschriften en bepalingen die ik u leer en handel daarnaar. Dan zult gij leven en bezit gaan nemen van het land dat de Heer, de God van uw vaders, u schenkt. Aan wat ik u voorschrijf moogt gij niets toevoegen en er niets van afdoen; ge moet de geboden van de Heer uw God onderhouden die ik u geef. Handelt ernaar in het land dat gij in bezit gaat nemen en brengt ze stipt ten uitvoer, want daaruit zal voor de volken uw wijsheid en uw inzicht blijken. Als zij al deze voorschriften horen, zullen ze zeggen: dat machtige volk is wijs en verstandig. Is er soms een andere grote natie aan wie hun goden zo nabij zijn als de Heer onze God ons nabij is zo vaak wij hem aanroepen? Of is er een andere grote natie die zulke volmaakte voorschriften en bepalingen heeft als de wet die ik u heden geef?

Tussenzang: Ps. 15 (14), 2-3a, 3cd-4ab, 4c-5.

Antifoon: Heer, wie mag te gast zijn in uw tent?

Wie rechtvaardig is en eerbaar leeft,
in zijn hart geen boze plannen koestert,
geen bedrog pleegt met zijn tong.

Wie zijn evenmens geen schade doet;
wie zijn burens niet te schande zet.
Wie de boosdoeners veracht,
maar de dienaars van de Heer in ere houdt.

Wie beloften in zijn eigen nadeel toch volbrengt;
wie zijn bezit niet uitleent tegen woeker,
als getuige niet omkoopbaar is.
Wie zich zo gedraagt
zal niet wankelen in eeuwigheid.

Tweede lezing: Uit de brief van de heilige apostel Jakobus, 1, 17-18, 21b-22, 27.

Broeders en zusters,
Elke goede gave, elk volmaakt geschenk daalt neer van boven, van de Vader der hemellichten, bij wie geen verandering is of verduistering door omwenteling. Uit vrije wil heeft Hij ons het leven geschonken door het woord der waarheid, zodat wij in zekere zin de eerstelingen onder zijn schepselen zijn. Neemt met zachtmoedigheid het woord van God aan dat in u werd geplant en dat de kracht bezit uw zielen te redden. Weest uitvoerders van het woord en niet alleen toehoorders; dan zoudt gij uzelf bedriegen. Zuivere en onbevleete vroomheid in de ogen van onze God en Vader is dit: wezen en weduwen opzoeken in hun nood en zichzelf vrijwaren voor de besmetting van de wereld.

Alleluia: cf. Hand., 16, 14b.

Alleluia. Maak ons hart ontvankelijk, Heer, opdat wij de woorden van uw Zoon zouden begrijpen.
Alleluia.

Uit het heilig Evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus, 7, 1-8, 14-15, 21-23.

Eens kwamen de Farizeeën en enkele schriftgeleerden uit Jeruzalem bij Jezus tezamen, en ze zagen dat sommigen van zijn leerlingen met onreine, dat wil zeggen ongewassen handen aten. De Farizeeën immers en al de Joden eten niet zonder eerst de vingertoppen gewassen te hebben, daar ze vasthouden aan de overlevering van de voorvaderen; komen ze van de markt, dan eten ze niet voordat zij zich gereinigd hebben; zo zijn er nog vele dingen waaraan ze bij overlevering vasthouden: het afwassen van bekers, kruiken en koperen vaatwerk. Daarom stelden de Farizeeën en de schriftgeleerden Hem de vraag: Waarom gedragen uw leerlingen zich niet volgens de overlevering van de voorvaderen, maar eten zij met onreine handen? Hij antwoordde hun: Hoe juist heeft Jesaja over u, huichelaars, geprofeteerd! Zo staat er geschreven: dit volk eert Mij met de lippen maar hun hart is ver van Mij. Zij eren Mij, maar zonder zin, en mensenwet is wat zij leren. Gij laat het gebod van God varen en houdt vast aan de overlevering van mensen! Daarop riep Hij het volk weer bij zich en sprak tot hen: Luistert allen naar Mij en wilt verstaan: niets kan de mens bezoedelen wat van buiten af in hem komt. Maar wat uit de mens komt, dat bezoedelt de mens. Want uit het binnenste, uit het hart van de mensen komen boze gedachten, ontucht, diefstal, moord, echtbreuk, hebzucht, kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, godslastering, trots, lichtzinnigheid. Al die slechte dingen komen uit het binnenste en bezoedelen de mens.

Tweëntwintigste zondag van de tijd door het jaar B

CKK 577-582: Christus en de Wet

CKK 1961-1974: de Oude Wet en het Evangelie

CKK 577-582: Christus en de Wet

CKK 577 Jezus heeft een plechtige waarschuwing laten horen toen Hij bij het begin van de Bergrede de Wet, die God ten tijde van het Eerste Verbond op de Sinaï gegeven had, voorstelde in het licht van de genade van het Nieuwe Verbond:

"Denkt niet dat Ik gekomen ben om Wet en Profeten op te heffen; Ik ben niet gekomen om op te heffen, maar om de vervulling te brengen. Want voorwaar, Ik zeg u: "Eerder nog zullen hemel en aarde vergaan, dan dat één jota of haaltje vergaat uit de Wet, voordat alles geschied is. Wie dus een van die voorschriften, zelfs het geringste, opheft en zo de mensen leert, zal de geringste geacht worden in het rijk der hemelen, maar wie ze onderhoudt en leert, zal groot geacht worden in het rijk der hemelen" (Mt. 5, 17-19).

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=577>

CKK 578 Jezus, de Messias van Israël, de grootste dus in het rijk der hemelen, moest de Wet, zoals Hij zelf zegt, vervullen door deze in haar geheel tot in de kleinste voorschriften ten uitvoer te brengen. Hij is zelfs de enige die dat op volmaakte wijze heeft kunnen doen 1 Zoals de joden zelf erkennen, hebben zij de Wet nooit in haar geheel kunnen vervullen zonder het geringste voorschrift ervan te overtreden. 2 3 4 Daarom vragen de kinderen van Israël elk jaar bij het feest van de verzoening God om vergeving voor hun overtredingen van de Wet. De Wet vormt immers één geheel en, zoals de heilige Jakobus in herinnering brengt, "wie de hele Wet onderhoudt, maar op één punt struikelt, die staat schuldig ten opzichte van het geheel". (Jak. 2, 10) 5 6

1) Vgl. Joh. 8, 46 Wie van u kan aantonen dat Ik zonde gedaan heb? Als Ik waarheid spreek, waarom gelooft gij Mij dan niet?

2) Vgl. Joh. 7, 19 Heeft niet Mozes u de Wet gegeven? En niemand van u onderhoudt die Wet. Waarom zoekt gij Mij te doden?

3) Vgl. Hand. 13, 38-41 Weet dan, mannen broeders, dat aan u wordt verkondigd dat ge door Hem vergiffenis van zonden kunt verkrijgen; de volledige rechtvaardiging die ge in de Wet van Mozes niet hebt kunnen vinden, ...

4) Vgl. Hand. 15, 10 Waarom wilt gij God dan nu tarten door de leerlingen een juk op de hals te leggen, dat noch onze vaders noch wij in staat geweest zijn te dragen?

5) Vgl. Gal. 3, 10 Maar de mensen van de wetswerken liggen onder een vloek. Er staat immers geschreven: Vervloekt is ieder die zich niet metterdaad houdt aan alle voorschriften in het boek der wet.

6) Vgl. Gal. 5, 3 Nogmaals verzeker ik ieder die zich laat besnijden, dat hij verplicht is de hele wet te onderhouden.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=578>

CKK 579 Dit principe van het onderhouden van de gehele Wet, niet alleen naar de letter, maar ook naar de geest, was de Farizeeën dierbaar. Door dit voor Israël sterk te benadrukken, hebben zij veel joden in de tijd van Jezus gebracht tot een extreme religieuze ijver 1 . Dit kon alleen maar, wilde het niet uitlopen op een "schijnheilige" casuïstiek 2 3 , het volk voorbereiden op dit ongehoord ingrijpen van God, dat zal bestaan in de volmaakte vervulling van de Wet door de enige Rechtvaardige in de plaats van alle zondaars 4 5 .

1) Vgl. Rom. 10, 2 Ik moet erkennen dat zij godsdienstige ijver hebben, maar die ijver is zonder inzicht.

2) Vgl. Mt. 15, 3-7 Hij gaf hun ten antwoord: "En gij dan, waarom overtreedt gij ter wille van die eigen overlevering van u het gebod van God? ...

3) Vgl. Lc. 11, 39-54 Maar de Heer sprak tot hem: 'En gij dan, farizeeër, gij maakt wel de buitenkant van beker en schotel schoon, maar vanbinnen zijt ge vol van roof en slechtheid. ...

4) Vgl. Jes. 53, 1 'Wie heeft er geloofd in wat wij hebben gehoord, en aan wie is Jahwe's arm getoond?'

5) Vgl. Heb. 9, 15 En daarom is Hij middelaar van een nieuw verbond: er heeft een sterven plaatsgehad dat bevrijding brengt van de zonden die onder het eerste verbond zijn bedreven; nu kunnen zij die door God geroepen zijn het eeuwig erfdeel ontvangen dat ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=579>

CKK 580 De volmaakte vervulling van de Wet kon alleen maar het werk zijn van de goddelijke wetgever, geboren onder de Wet in de persoon van de Zoon 1 . In Jezus verschijnt de Wet niet meer als gegrift op stenen tafelen, maar als gegrift "in het binnenste" (Jer. 31, 33) van de Dienaar die, omdat Hij "het recht openbaar maakt" (Jes. 42, 3) "de man van het verbond met het volk" (Jes. 42, 6) geworden is. Jezus vervult de Wet zozeer dat Hij "de vloek van de Wet" (Gal. 3, 13) op zich neemt die zij die "zich niet metterdaad houden aan alle voorschriften in het boek der Wet" (Gal. 3, 10), zich op de hals gehaald hadden, want "er heeft een sterven plaatsgehad dat bevrijding brengt van de zonden die onder het eerste verbond zijn bedreven" (Heb. 9, 15).

1) Vgl. Gal. 4, 4 Maar toen de volheid van de tijd gekomen was, heeft God zijn Zoon gezonden, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet,

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=580>

CKK 581 Jezus is de joden en hun geestelijke leiders voorgekomen als een "rabbi" 1 2 3 . Hij heeft vaak argumenten gebruikt in het kader van de rabbijnse interpretatie van de wet 4 5 6 7 8 , maar tegelijkertijd moest Jezus de wetgeleerden wel voor het hoofd stoten, omdat Hij er geen genoegen mee nam zijn interpretatie naast die van hen te stellen: "Hij onderrichtte niet zoals hun schriftgeleerden, maar als iemand die gezag bezit" (Mt. 7, 28-29). In Hem is het hetzelfde Woord van

God dat op de Sinaï geklonken heeft om Mozes de geschreven Wet te geven en dat zich opnieuw laat horen op de berg van de zaligsprekingen 9 . Het schaft de Wet niet af, maar vervult die door op goddelijke wijze zijn uiteindelijke interpretatie ervan te geven: "Gij hebt gehoord, dat tot onze voorouders is gezegd (...), maar Ik zeg u" (Mt. 5, 33-34). Met ditzelfde goddelijke gezag wijst Hij sommige "menselijke overleveringen" 10 van de Farizeeën af, die "het woord Gods krachteloos maken" 11 .

1) Vgl. Joh. 11, 28 Na deze woorden ging zij haar zuster Maria roepen en zei zachtjes: "De Meester is er en vraagt naar je."

2) Vgl. Joh. 3, 2 Eens kwam deze in de nacht bij Hem en zei: "Rabbi, wij weten dat Gij van Godswege als leraar gekomen zijt, want niemand kan die tekenen doen die Gij verricht, als God niet met hem is."

3) Vgl. Mt. 22, 23-24.34-36 **Vraag over de verrijzenis**

Die dag kwamen er Sadduceeën bij Hem; dezen houden dat er geen verrijzenis bestaat. Ze legden Hem daarom de volgende kwestie voor: ...

4) Vgl. Mt. 12, 5 Of hebt gij niet in de Wet gelezen, dat de priesters elke sabbat in de tempel de sabbat schenden en toch niet schuldig zijn?

5) Vgl. Mt. 9, 12 Hij hoorde dit en zei: "Niet de gezonden hebben een dokter nodig, maar de zieken.

6) Vgl. Mc. 2, 23-27 **AREN PLUKKEN OP SABBAT**

Eens ging Hij op een sabbat door de korenvelden en zijn leerlingen begonnen onder het gaan aren te plukken. ...

7) Vgl. Lc. 6, 6-9 **GENEZING OP SABBAT**

Het gebeurde op een andere sabbat, toen Hij de synagoge binnenging om daar te onderrichten, dat er een man aanwezig was met een verschrompelde rechterhand. ...

8) Vgl. Joh. 7, 22-23 Welnu, Mozes gaf u de besnijdenis – niet dat ze van Mozes afkomstig is, want ze komt van de aartsvaders – en zelfs op sabbat past gij de besnijdenis op iemand toe. ...

9) Vgl. Mt. 5, 1 **Zaligsprekingen**

Toen Jezus deze menigte zag, ging Hij de berg op en, nadat Hij zich had neergezet, kwamen zijn leerlingen bij Hem.

10) Vgl. Mc. 7, 8 Gij laat het gebod van God varen en houdt vast aan de overlevering van mensen: kruiken en bekers afwassen en meer van dergelijke dingen doet ge.

11) Vgl. Mc. 7, 13 Zo maakt ge het woord Gods krachteloos ten gunste van uw overlevering die gij doorgeeft. En ge doet meer van dergelijke dingen.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=581>

CKK 582 Jezus gaat verder: Hij vervult de Wet inzake de reinheid van voedsel, die zo belangrijk was in het dagelijks leven van de jood, door de "pedagogische" betekenis 1 ervan te onthullen door middel van een goddelijke interpretatie: "Al wat van buitenaf in de mens komt, kan hem niet bezoedelen (...)", en hiermee verklaart Hij alle voedsel rein. "Wat uit de mens komt, dat bezoedelt de mens. Want uit het binnenste, uit het hart van de mensen komen boze gedachten" (Mc. 7, 18-21). Door met goddelijk gezag de uiteindelijke interpretatie van de Wet te geven kwam Jezus tegenover sommige

wetgeleerden te staan, die zijn interpretatie van de Wet, die toch gewaarborgd werd door de goddelijke tekenen waarmee die interpretatie gepaard ging 2 3 4 niet aanvaardden. Dit geldt in het bijzonder voor de kwestie aangaande de sabbat: Jezus herinnert eraan, dikwijls gebruikmakend van rabbijnse argumenten 5 6 , dat de sabbatrust niet verstoord wordt door de dienst aan God 7 8 of de naaste 9 10 , een dienst waarvan zijn genezingen de verwezenlijking zijn.

1) Vgl. Gal. 3, 24 De wet is dus voor ons een oppasser geweest tot de komst van Christus, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden door het geloof.

2) Vgl. Joh. 5, 36 De getuigenis echter die Ik bezit, is waardevoller dan die van Johannes, want het zijn juist de werken die de Vader Mij gegeven heeft om te volbrengen en die Ik ook volbreng, die van Mij getuigen, dat Ik door de ...

3) Vgl. Joh. 10, 25.37-38 Jezus gaf hun ten antwoord: "Ik heb het u gezegd, maar gij gelooft het niet. De werken die Ik in naam van mijn Vader doe, zij leggen getuigenis over Mij af. ...

4) Vgl. Joh. 12, 37 **Ongeloof**

Ofschoon Jezus zulke grote tekenen in hun tegenwoordigheid had verricht, geloofden zij toch niet in Hem,

5) Vgl. Mc. 2, 25-27 Hij gaf hun ten antwoord: "Hebt gij nooit gelezen wat David deed, toen hij gebrek had en hij en zijn metgezellen honger kregen? ...

6) Vgl. Joh. 7, 22-24 Welnu, Mozes gaf u de besnijdenis – niet dat ze van Mozes afkomstig is, want ze komt van de aartsvaders – en zelfs op sabbat past gij de besnijdenis op iemand toe. ...

7) Vgl. Mt. 12, 15 Maar omdat Jezus dit wist, trok Hij vandaar weg. Velen volgden Hem en Hij genas ze allen.

8) Vgl. Num. 28, 9 Op de sabbat moet gij twee gaven lammeren van nog geen jaar offeren, met een meeloffer van twee issaron bloem, aangemaakt met olie, en met het bijbehorend plengoffer.

9) Vgl. Lc. 13, 15-16 Jezus gaf hem ten antwoord: 'Huichelaars! Maakt niet ieder van u op sabbat zijn os of ezel van de voederbak los, om hem naar de drinkplaats te voeren? ...

10) Vgl. Lc. 14, 3-4 Daarop richtte Jezus zich tot de wetgeleerden en farizeeën met de vraag: 'Mag men op sabbat iemand genezen of niet?' ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=582>

CKK 1961-1974: de Oude Wet en het Evangelie

CKK 1961 God, onze Schepper en Verlosser, heeft Israël gekozen tot zijn volk en heeft het zijn wet geopenbaard. Zo werd de komst van Christus voorbereid. De wet van Mozes verwoordt verschillende waarheden die voor de rede van nature toegankelijk zijn. Deze waarheden worden verklaard en krijgen gezag krachtens het verbond van het heil.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1961>

YOUCAT 334 Welk verband bestaat er tussen de ‘natuurlijke morele wet’ en de wet van het Oude Verbond?

De wet van het Oude Verbond brengt waarheden tot uiting die op natuurlijke wijze toegankelijk zijn voor de rede, maar nu als wet van God worden geopenbaard en bekrachtigd. 1

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 1961-1963.1981 God, onze Schepper en Verlosser, heeft Israël gekozen tot zijn volk en heeft het zijn wet geopenbaard. Zo werd de komst van Christus voorbereid. De wet van Mozes verwoordt verschillende waarheden die voor de rede van nature toegankelijk zijn. Deze ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=334>

CKK 1962 De oude wet is de eerste vorm van de geopenbaarde wet. De morele voorschriften ervan zijn samengevat in de Tien Geboden. De voorschriften van de decaloog (= tien woorden/geboden) leggen het fundament voor de roeping van de mens, gemaakt naar het beeld van God; ze verbieden wat ingaat tegen de liefde voor God en de naaste, en ze schrijven voor wat wezenlijk is. De decaloog is een licht dat het geweten van elke mens aangereikt krijgt om hem de oproep en de wegen van God duidelijk te maken en om hem bescherming te bieden tegen het kwaad:

God heeft op de tafelen van de wet neergeschreven, wat de mensen niet lazen in hun hart. 1

1) H. Augustinus, Enarrationes in Psalmos. 57,1

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1962>

CKK 1963 Volgens de christelijke traditie is de heilige, 1 geestelijke 2 en goede 3 wet nog onvolmaakt. Als een pedagoog 4 toont ze wat men moet doen, maar ze geeft uit zichzelf niet de kracht, de genade van de Geest, om het uit te voeren. Vanwege de zonde die ze niet kan wegnemen, blijft het een wet van slavernij. Volgens de heilige Paulus heeft ze vooral tot taak de zonde aan te klagen en zichtbaar te maken ; de zonde die voor hem is: "wet van begeerlijkheid" 5 in het hart van de mens. Toch blijft de wet de eerste stap op de weg naar het Koninkrijk. Ze bereidt het uitverkoren volk en elke Christen voor op de bekering tot en het geloof in God als Verlosser. Ze geeft een onderricht dat altijd blijft bestaan als Woord van God.

1) Vgl. Rom. 7, 12 Wel is de wet heilig, en het gebod is heilig, rechtvaardig en goed.

2) Vgl. Rom. 7, 14 Wij moeten zelfs zeggen dat de wet geestelijk is. Maar ik, ik ben vleeselijk, een slaaf verkocht aan de zonde.

3) Vgl. Rom. 7, 16 Maar als ik doe wat ik eigenlijk niet wil, betekent dit dat ik met de wet instem en haar goed acht.

4) Vgl. Gal. 3, 24 De wet is dus voor ons een oppasser geweest tot de komst van Christus, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden door het geloof.

5) Vgl. Rom. 7

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1963>

YOUCAT 335 Welke betekenis heeft de ‘wet’ van het Oude Verbond?

In de 'wet' (de Thora) en het hart daarvan, de Tien Geboden (de decaloog), toont de wil van God zich aan het volk Israël; het gehoorzamen aan de Thora is voor Israël de centrale weg naar het heil. Christenen weten dat je door de wet weet wat je moet doen. Maar ze weten ook dat het niet de 'wet' is die verlost. 1

Ieder mens heeft de ervaring dat je iets goeds als het ware 'voorgeschreven' vindt. Maar we hebben geen kracht om het te volbrengen, het is te zwaar, we voelen ons er 'niet toe in staat' 2 3 . We zien de 'wet' en voelen ons overgeleverd aan de zonde. Zo wordt juist door de 'wet' duidelijk hoe dringend wij zijn aangewezen op de innerlijke kracht om de wet te vervullen. Daarom is de 'wet', hoe goed en belangrijk hij ook is, alleen maar een voorbereiding op het geloof in de reddende God.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 1963-1964.1981-1982

Volgens de christelijke traditie is de heilige, geestelijke en goede wet nog onvolmaakt. Als een pedagoog toont ze wat men moet doen, maar ze geeft uit zichzelf niet de kracht, de genade van de Geest, om ...

2) Vgl. Rom. 8, 3 Wat de wet niet vermocht, machteloos als ze was door het vlees, dat heeft God bewerkt door zijn Zoon te zenden in de gestalte van het vlees der zonde en ter wille van de zonde: Hij heeft in het vlees ...

3) Vgl. Rom. 7, 14-25 Wij moeten zelfs zeggen dat de wet geestelijk is. Maar ik, ik ben vleselijk, een slaaf verkocht aan de zonde. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=335>

CKK 1964 De oude wet is een *voorbereiding op het Evangelie*. "De wet is profetie en pedagogie van de dingen die nog komen". 1 Ze profeteert en voorzegt het werk van de bevrijding uit de zonde, die tot voltooiing zal komen met Christus; ze schenkt aan het Nieuwe Testament de beelden, de "typen", de symbolen om het leven volgens de Geest uit te drukken. De wet wordt tenslotte vervolledigd door het onderricht van de boeken der wijsheid en de profeten, die haar richten op het Nieuwe Verbond en het rijk der hemelen.

In de tijd van het oude verbond waren er mensen die de liefde en de genade van de heilige Geest bezaten en die streefden naar de geestelijke en eeuwige beloften, waardoor ze verbonden waren met de nieuwe wet. Daarentegen zijn er in het nieuwe verbond vleselijke mensen, die nog verwijderd zijn van de volmaaktheid van de nieuwe wet: om ze op te wekken tot deugdzaamheden waren er de vrees voor de straf en bepaalde tijdelijke beloften nodig, zelfs tijdens het Nieuwe Verbond. Hoe dan ook: als de oude wet al de liefde voorschreef, ze verleende niet de heilige Geest door wie "de liefde in ons hart is uitgestort" (Rom. 5, 5). 2.

1) H. Ireneüs van Lyon, Tegen de ketters, *Adversus Haereses*. 4,15,1

2) H. Thomas van Aquino, *Summa Theologiae*. I-II,107,1, ad 2

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1964>

CKK 1965 Hier op aarde is de nieuwe of evangelische wet de vervolmaking van de goddelijke wet, zowel van de natuurwet als van de geopenbaarde wet. De nieuwe wet is het werk van Christus en ze komt vooral tot uitdrukking in de bergrede. Deze wet is ook het werk van de Heilige Geest en daardoor wordt ze de innerlijke wet van de liefde: "Ik zal met het huis van Israël een nieuw verbond

sluiten (...) mijn wetten prent Ik in hun geest en Ik grif ze in hun hart: Ik zal hun God zijn en zij zullen mijn volk zijn" (Heb. 8,8-10). 1

1) Vgl. Jer. 31,31-34 Er komt een tijd - godsspraak van Jahwe - dat Ik met Israël en Juda een nieuw verbond sluit; ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1965>

YOUCAT 336 Hoe gaat Jezus om met de 'wet' van het Oude Verbond?

'Denk niet', zegt Jezus in de Bergrede, 'dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen' (Mt. 5, 17). 1

Jezus leefde als gelovige Jood helemaal volgens de ethische opvattingen en regels van zijn tijd. Maar in een aantal kwesties week Hij af van een letterlijke, puur formele interpretatie van de wet.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 1965-1972.1977.1983-1985

Hier op aarde is de nieuwe of evangelische wet de vervolmaking van de goddelijke wet, zowel van de natuurwet als van de geopenbaarde wet. De nieuwe wet is het werk van Christus en ze komt vooral tot uitdrukking in de ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=336>

CKK 1966 De nieuwe wet is de genade van de Heilige Geest die aan de gelovigen geschonken wordt door het geloof in Christus. Deze wet is werkzaam door de liefde, ze maakt gebruik van de Bergrede om ons te leren wat er te doen staat en van de sacramenten om ons de genade te schenken dit alles in feite te volbrengen:

Wie met aandacht en inzicht de Bergrede van onze Heer wil overwegen, zoals wij die in het evangelie volgens Matteüs lezen, zal er beslist de volmaakte grondwet van het christelijk leven vinden. (...) De Bergrede bevat alle voorschriften die nodig zijn voor het christelijk leven. 1

1) H. Augustinus, De sermone Domini in monte. 1,1

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1966>

CKK 1967 De evangelische wet "vervult", 1 verfijnt, overstijgt en leidt de oude wet zelfs naar de volmaaktheid. In de zaligspreekingen *vervult ze de goddelijke beloften* door ze te verheffen en te richten op het "rijk der hemelen". De evangelische wet is bedoeld voor diegenen die bereid zijn deze nieuwe hoop met geloof te ontvangen: de armen, de nederigen, de bedroefden, de zuiveren van hart, zij die vervolgd worden omwille van Christus. Zo toont zij de verrassende wegen van het Koninkrijk.

1) Vgl. Mt. 5,17-19 Jezus' verhouding tot de wet

Denkt niet dat Ik gekomen ben om Wet en Profeten op te heffen; Ik ben niet gekomen om op te heffen, maar om de vervulling te brengen. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1967>

CKK 1968 De evangelische wet *vervult de geboden* van de wet. De bergrede betekent in geen geval de afschaffing of ontkrachting van de oude wet. Zij brengt daarentegen de verborgen kracht ervan aan het licht en laat nieuwe eisen zien: ze openbaart heel de goddelijke en menselijke waarheid van de wet. De nieuwe wet voegt geen nieuwe uiterlijke voorschriften toe, maar ze vernieuwt de mens tot in zijn hart, de wortel van het handelen, waar hij kiest tussen wat zuiver en wat onzuiver is, 1 waar het geloof, de hoop en de liefde en samen met hen de overige deugden gevormd worden. Het evangelie brengt zo de oude wet tot haar voltooiing door de navolging van de volmaaktheid van de hemelse Vader, 2 door het schenken van vergeving aan de vijanden en door het gebed voor de vervolgers, dit alles met de goddelijke mildheid als voorbeeld. 3

1) Vgl. Mt. 15,18-19 Maar wat de mond uitgaat, komt voort uit het hart en dat bezoedelt de mens. ...

2) Vgl. Mt. 5,48 Weest dus volmaakt, zoals uw Vader in de hemel volmaakt is.

3) Vgl. Mt. 5,44 Maar ik zeg u: Bemint uw vijanden en bidt voor wie u vervolgen,

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1968>

CKK 1969 De nieuwe wet *beoefent de daden van de godsdienst*: de aalmoes, het gebed en het vasten door deze te richten op de "Vader die in het verborgene ziet", tegen het verlangen in "om door de mensen gezien te worden". 1 Het gebed van de nieuwe wet is het Onze Vader. (Mt. 6,9-13)

1) Vgl. Mt. 6,1-6.16-18 **Aalmoes**

Denkt er om: beoefent uw gerechtigheid niet voor het oog van de mensen om de aandacht te trekken; anders hebt gij geen recht op loon bij uw Vader die in de hemel is. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1969>

CKK 1970 De evangelische wet houdt de beslissende keuze in tussen de "twee wegen" 1 en het in praktijk brengen van de woorden van de Heer.' 2 ze wordt samengevat in de *gouden regel*: "Alles wat gij wilt dat de mensen voor u doen, doet dat ook voor hen. Dit is wet en Profeten" (Mt. 7,12). 3 Heel de evangelische Wet ligt verrat in het "*nieuwe gebod*" van Jezus (Joh. 13,34) dat wij elkaar moeten liefhebben zoals Hij ons heeft liefgehad. 4

1) Vgl. Mt. 7,13-14 De nauwe poort

Gaat binnen door de nauwe poort; want de weg die naar de ondergang voert is wijd en breed, en velen zijn er die hem inslaan. ...

2) Vgl. Mt. 7,21-27 Niet ieder die tot Mij zegt: Heer, Heer! zal binnengaan in het Koninkrijk der hemelen, maar hij die de wil doet van mijn Vader die in de hemel is. ...

3) Vgl. Lc. 6,31 Zoals gij wilt dat de mensen u behandelen, moet gij het hun doen.

4) Vgl. Joh. 15,12 **Jezus' gebod van de onderlinge liefde**

Dit is mijn gebod, dat gij elkaar liefhebt, zoals Ik u heb liefgehad.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1970>

CKK 1971 Bij de bergrede van de Heer moet de *morele catechese van de apostolische onderrichting* gevoegd worden, zoals Rom. 12-15; 1 Kor. 12-13; Kol. 3-4; Ef. 4-5 enz. In deze leer wordt het

onderricht van de Heer doorgegeven met apostolisch gezag, vooral door de uiteenzetting van de deugden die voortvloeien uit het geloof in Christus en die bezield worden door de liefde, de voornaamste gave: (...) Bemint elkander van de Heilige Geest. "Uw liefde moet ongeveinsd zijn hartelijk met broederlijke genegenheid (...) Laat de hoop u blij maken, houdt stand in de verdrukking, volhardt in het gebed. Draagt bij voor de noden van de heiligen, beoefent de gastvrijheid" (Rom. 12,9-13). Deze catechese leert ons ook gewetensproblemen te behandelen in het licht van onze relatie met Christus en de Kerk. 1

1) Vgl. Rom. 14

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1971>

CKK 1972 De nieuwe wet wordt een *wet van liefde* genoemd, omdat ze daden doet stellen vanuit de liefde die door de heilige Geest wordt ingestort, eerder dan uit vrees; een *wet van genade*, omdat ze de genade en de kracht geeft om te handelen door middel van het geloof en de sacramenten; een *wet van vrijheid* 1 2 omdat ze ons bevrijdt van de rituele en juridische verplichtingen van de oude wet en ons aanzet om spontaan onder impuls van de liefde te handelen. Zij doet ons tenslotte overgaan van de staat van dienaar "die niet weet wat zijn Meester doet" naar de staat van vriend van Christus, want "Ik heb u alles meegedeeld wat ik van de Vader heb gehoord" (Joh. 15,15) of ook tot de staat van erfgenaam. 3 4

1) Vgl. Jak. 1,25 Maar wie zich verdiept in de volmaakte wet, de wet van de vrijheid, en daarbij blijft, niet als een vergeetachtig toehoorder, maar als een uitvoerder metterdaad, die zal zalig zijn door zijn doen.

2) Vgl. Jak. 2,12 Spreekt en handelt als mensen die door de wet der vrijheid geoordeeld zullen worden.

3) Vgl. Gal. 4,1-7.21-31 **Het geloof maakt allen kinderen van God**

Ik bedoel dit: zolang de erfgenaam onmondig is, verschilt hij, hoewel heer van alles, in niets van een slaaf; ...

4) Vgl. Rom. 8,15 De geest die gij ontvangen hebt, is er niet een van slaafsheid, die u opnieuw vrees zou aanjagen. Gij hebt een geest van kinschap ontvangen, die ons doet uitroepen: Abba, Vader!

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1972>

CKK 1973 De nieuwe wet omvat behalve haar geboden ook de *evangelische raden*. Het traditionele onderscheid tussen de geboden van God en de evangelische raden steunt op de samenhang met de liefde, de vervolmaking van het christelijke leven. De geboden zijn er om te verwijderen want niet strookt met de liefde. De raden beogen te verwijderen wat een belemmering kan zijn voor de ontwikkeling van de liefde, zelfs als dit op zichzelf niet strijdig met de liefde zou zijn. 1

1) Vgl. H. Thomas van Aquino, Summa Theologiae. II-II,184,3

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1973>

CKK 1974 De evangelische raden openbaren de levende volheid van de liefde, die nooit voldaan is als ze niet steeds méér kan geven. De raden bewijzen de dynamiek van de liefde en stimuleren ons

geestelijk elan. De volmaaktheid van de nieuwe wet bestaat wezenlijk in de geboden van de liefde tot God en tot de naaste. De raden tonen meer directe wegen en meer bruikbare middelen. Ze moeten beoefend worden volgens ieders roeping:

[God] wil niet dat iedereen alle raden onderhoudt, maar enkel de raden die in aanmerking komen volgens de verscheidenheid van personen, tijden, gelegenheden en krachten, zoals de liefde het vraagt; want zij is het die, als koningin van de deugden, van alle geboden, van alle raden en tenslotte van alle wetten en van alle christelijke daden, aan allen de rang, de orde, de tijd en de waarde geeft.

1

1) H. Franciscus van Sales, Verhandeling over de Liefde van God, Traite de l'Amour de Dieu. 8,6

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1974>